

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 115.057 van 27 januari 2003
in de zaak A. 80.075/IX-1430.**

In zake : XXXX,
 wonende te MEERHOUT,
 Bevrijdingslaan 39

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door :
1. de minister van Pensioenen,
2. de minister van Landsverdediging.

DE RAAD VAN STATE, IXe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat XXXX op 31 augustus 1998 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van de beslissing van 23 juni 1998 van de commissie van beroep voor vergoedingspensioenen waarbij zijn pensioenaanvraag verworpen wordt;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur R. VANDER ELSTRAETEN;

Gelet op de beschikking van 5 oktober 2000 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van verzoeker;

Gelet op de beschikking van 19 november 2002 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 13 januari 2003;

Gehoord het verslag van staatsraad A. VANDENDRIESSCHE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat G. CLAESSENS die, loco advocaat J. DE CEULAER verschijnt voor verzoeker, en van eerste attaché van Financiën J. HEEMERYCK, die verschijnt voor de verwerende partijen;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur R. VANDER ELSTRAETEN;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. XXXX (geboren op 27 november 1920), gewapende weerstander, vraagt op 27 oktober 1983 een vergoedingspensioen aan voor de gevolgen van twee verwondingen -één in de linker bovenarm en één in de onderbuik- die hem op 5 september 1944 bij vergissing door een andere weerstander werden toegebracht. Hij houdt voor dat de schotwonde in de onderbuik aan de grondslag ligt van zijn impotentie.

De commissie van vergoedingspensioenen verwerpt de pensioen-aanvraag op 10 oktober 1985 omdat de verwondingen, opgelopen gedurende een actie als gewapende weerstander, geen aanrekenbare gevolgen hebben.

1.2. Op 12 november 1985 tekent verzoeker tegen deze beslissing beroep aan.

De conclusies van de beroepskamer van de Gerechtelijk Geneeskundige Dienst (hierna : GGD) worden door verzoeker telkens aan de hand van nieuwe medische attesten en verslagen betwist, wat tot zes maal toe aanleiding geeft tot een nieuw geneeskundig onderzoek.

Op 19 februari 1991 verklaart de commissie van beroep voor vergoedingspensioenen het beroep ongegrond.

1.3. De beslissing van 19 februari 1991 wordt bij arrest nr. 56.181 van 9 november 1995 door de Raad van State vernietigd wegens de gebrekkige motivering van het advies van de kamer van beroep van de GGD. De zaak wordt verwezen naar de anders samengestelde commissie van beroep voor vergoedingspensioenen.

1.4. Hierop volgen nieuwe onderzoeken door de medische beroepskamer van de GGD, welke de ingeroepen aandoeningen blijkens haar verslagen van 26 februari 1996, 8 mei 1997, 7 juli 1997 en 24 maart 1998 als volgt apprecieert :

1. impotentie : 0 pct (art. 499)
2. gevolgen kwetsuur linker bovenarm (art. 121) : 2 pct aanrekenbaar.

Op de zitting van 23 juni 1998 van de commissie van beroep voor vergoedingspensioenen worden conclusies neergelegd. Hierin wordt gevraagd "het dossier terug te sturen naar de GGD met als opdracht (betrokkene) te onderwerpen aan gespecialiseerde onderzoeken".

1.5. Op 23 juni 1998 verklaart de commissie van beroep het beroep ontvankelijk en gegrond, maar stelt tegelijkertijd vast dat de totale invaliditeitsgraad onvoldoende is om de uitbetaling van een pensioen te verzekeren (2pct).

Deze beslissing verwijst naar de verslagen van 26 februari 1996, 7 juli 1997 en 24 maart 1998 van de Medische Beroepskamer van de Gerechtelijk

Geneeskundige Dienst (GGDB). Zij wordt in het bijzonder verslag als volgt verantwoord :

"Overwegende dat de Commissie zich aansluit bij het uitvoerig gemotiveerd advies van de G.G.D.B.;

Overwegende dat er geen redenen zijn om de heer XXXX opnieuw te laten onderzoeken door specialisten; dat hij reeds driemaal onderzocht is geweest en dat blijkens het verslag van 24 maart 1998 de geneesheren bevestigen dat er geen medisch bewijs bestaat van impotentie in de jaren na de schotwonde".

Van deze beslissing wordt thans de vernietiging gevorderd.

2. Overwegende dat de verwerende partij in het verzoekschrift twee middelen onderkent, met name de "verkeerdelijke besluitvorming door de GGDB" en de "schending van de rechten van de verdediging en (daaruit volgend) gebrekkige motivering"; dat verzoeker die indeling niet betwist;

3.1. Overwegende dat verzoeker in het eerste middel betoogt dat de conclusies die de beroepskamer van de GGD in het protocol van 24 maart 1998 heeft geformuleerd om tot het besluit te komen dat er geen aanrekenbare invaliditeit zou zijn voor zijn impotentie, verkeerd zijn doordat enerzijds dokter DECLERCQ een verharding heeft vastgesteld na het uitvoeren van een palpatie terwijl de andere geneesheren -GREGOIRE in 1987 en VAN CAMP in 1988- geen palpatie hebben verricht en doordat anderzijds dokter DECLERCQ invasieve onderzoeken heeft verricht en de andere geneesheren niet zodat het niet mogelijk is de diverse medische verslagen te vergelijken zoals de GGDB heeft gedaan; dat hij ook stelt dat noch de GGD, noch de commissie van beroep geantwoord hebben op zijn argument "dat niet ernstig kan worden betwist dat de gevolgen van verwondingen kunnen toenemen of nog dat een aanvankelijke genezing maar tijdelijk is, zodat de vaststelling dat hij twee kinderen heeft verwekt dan ook geen definitieve aanwijzing kan zijn van potentie of nog van afwezigheid van oorzakelijk verband met het oorlogsfeit";

3.2. Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord eerst, als een algemene bemerking, uiteenzet dat de vraag of de in 1983 bij verzoeker -die toen 63 jaar was- vastgestelde impotentie al dan niet het gevolg is van de schotwonde die hij in 1944 heeft opgelopen, betrekking heeft op een louter medische probleemstelling die alleen door de GGD beoordeeld kan worden -zowel op het vlak van de uitlegging van de specialistische verslagen als op het vlak van de aanwending van de medische onderzoekstechnieken-, wiens oordeel de commissie van beroep voor Vergoedingspensioenen bindt en ten aanzien waarvan de Raad van State enkel mag nagaan of aan de vereisten van behoorlijk onderzoek en motivering voldaan is; dat zij vervolgens betoogt dat het door verzoeker geformuleerde middel “(niet) slaat op de motivering van de medische conclusies maar op de beoordeling zelf van de zaak ten gronde” zodat het niet ontvankelijk is; dat zij, ten gronde, stelt dat de taalkundige ontleding van de verslagen van 4 en 24 januari 1990 van geneesheer DECLERCQ duidelijk aantonen dat hij geen invasieve onderzoekstechnieken toegepast heeft -“een arteriografie zou hierover uitsluitsel kunnen geven maar gezien de leeftijd is dit tegenaangewezen” en “alle mogelijke niet invasieve testen die tot nu toe beschikbaar zijn ... zijn gebruikt geweest. Andere invasieve technieken zoals een arteriografie ... zouden nodig zijn. De GGD heeft echter deze onderzoekingsmethode uitgesloten.”- en dat het verslag van 15 december 1988 van geneesheer VAN CAMP op louter taalkundig vlak (laat) veronderstellen dat er wel degelijk een “palpatie ” werd verricht - “geen harde plaques ... extreem drukgevoelige epydidimis ...”-;

3.3. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord stelt dat het middel wel degelijk betrekking heeft op de motivering van de medische conclusies en op de besluiten van de commissie van beroep; dat hij herhaalt dat “uit de diverse medische stukken” die hij heeft neergelegd “blijkt dat er voldoende duidelijke en met elkaar overeenstemmende elementen voorhanden zijn waaruit vaststaat dat de verwondingen opgelopen aan de penis tijdens de oorlog aan de oorsprong liggen van (zijn) impotentie”; dat hij ook nog betoogt dat de kamer van

beroep van de GGD, tegen de medische attesten in waarin het bestaan van anatomische letsels is weerhouden, steeds is blijven voorhouden dat er geen organische letsels zouden zijn geweest;

3.4. Overwegende dat verzoeker in zijn laatste memorie er nog op wijst dat de GGDB uiteindelijk de stelling van geneesheer DECLERCQ, dat verminderde rigiditeit gelijkgesteld kan worden met impotentie, wel bijgevallen is, maar dat hij dan toch de conclusie van die geneesheer -dat de oorlogsverwondingen een rol spelen bij zijn kwaal van impotentie- “wegwuijt met de uitspraak dat er geen bewijzen zijn”; dat hij ook nog betoogt enerzijds dat de GGDB in de geboorte van twee zonen het bewijs ziet dat zijn impotentie geen verband vertoont met zijn eerder opgelopen oorlogsverwonding, terwijl de Raad van State in zijn arrest van 9 november 1995 heeft gesteld dat uit de stukken van het dossier blijkt dat zijn potentie reeds lang voor hij 36 jaar werd progressief was afgenomen en anderzijds dat de GGDB blijft hameren op de invloed van bloeddrukverlagende middelen, terwijl hij het bewijs voorgelegd heeft dat de geneesmiddelen die hij heeft genomen geen blijvende bijwerkingen hebben gehad;

3.5.1. Overwegende dat verzoeker met het middel vastgesteld kan zien dat de GGDB zijn advies - waarbij de commissie van beroep zich met het bestreden besluit heeft aangesloten- niet op deugdelijke redenen heeft gesteund; dat een dergelijk rechtmatigheidsbezwaar binnen de beoordelingsbevoegdheid van de Raad van State valt; dat het middel ontvankelijk is;

3.5.2. Overwegende dat de kamer van beroep van de Gerechtelijk Geneeskundige Dienst in zijn protocol van 7 juli 1997 de kwaal impotentie ten gevolge van de schotwonde uit 1944 verworpen heeft wegens het ontbreken van anatomische letsels -behalve huidlidtekens- en wegens de afwezigheid van documenten die enige continuïteit van zorgverlening bewijzen; dat de kamer van beroep daarbij heeft vastgesteld dat de bewijslast bij de aanvrager berust, dat in dit

geval de aanvraag ingediend is 39 jaar na de feiten, dat de argumenten die haar zijn voorgelegd medisch aanvaardbaar zijn maar dat zij -bij gebrek aan deugdelijke bewijzen uit de betrokken periode- theoretisch of hypothetisch blijven en niet bewijzen dat verzoeker in die periode impotent was, terwijl het zeker is dat de na 1955 opgestarte behandeling van verzoeker voor hypertensie “een gekende oorzaak is van impotentie”;

Overwegende dat verzoeker, met betrekking tot het voormelde standpunt van de GGDB betreffende het gebrek aan anatomische letsels, aan de kamer van beroep een attest van geneesheer LOWENTHAL heeft voorgelegd waarin deze in herinnering brengt dat dokter DECLERCQ “in zijn verslagen van 4 januari 1990 verklaart dat er inderdaad objectieve afwijkingen zijn ter hoogte van de penis van patiënt”, meer bepaald “een verharding (...) aan de basis van de dorsale kant van de penis”, hetgeen “objectief te palperen (is)”;

dat de GGDB daar in zijn protocol van 24 maart 1998 het volgende op geantwoord heeft: “een verhardingwordt pas in 1990 vastgesteld door Prof. DECLERCQ. Niet gevonden door Prof. GREGOIR 1987 en Prof. VAN CAMP 1988. Zelfs als deze verharding nu bestaat, is zij geen bewijs van impotentie, voorzover zij in 1944 al bestond”;

dat verzoeker in antwoord daarop aan de commissie van beroep medegedeeld heeft dat dokter DECLERCQ de verharding heeft vastgesteld na een palpatie, hetgeen “niet verricht werd door de andere geneesheren”, en dat “de GGD desbetreffend de nodige vaststellingen niet gedaan heeft (maar) er zich mee vergenoegt zomaar te verklaren dat dit geen oorzaak of bewijs van impotentie is”;

3.5.3. Overwegende dat in het protocol van 28 september 1987 van de GGD vermeld is: “geen induratie te palperen aan de basis van de roede”;

dat daaruit blijkt dat toen reeds een palpatie is uitgevoerd;

dat ook uit het verslag van 15 december 1988 van de door de GGD aangestelde deskundigen VAN CAMP en VAN NUETEN blijkt dat zij bij het klinisch onderzoek van verzoeker “geen harde plaques” hebben gevonden;

dat ook die verwijzing aantoont dat zij een palpatie

hebben uitgevoerd; dat verzoeker dan ook ten onrechte stelt dat enkel geneesheer DECLERCQ een palpatie heeft uitgevoerd;

Overwegende dat de GGDB in zijn protocol van 7 juli 1997 terecht stelt dat “het niet aan de deskundigen is om te bewijzen dat de verwonding geen invloed kan hebben op de potentie, (maar dat) de bewijslast wettelijk bij de aanvrager berust in het algemeen, maar nog meer wanneer de aanvraag na veertig jaar ingediend wordt”; dat derhalve, waar verzoeker verwijst naar het bestaan van een verharding, hij moet bewijzen dat die verharding aanleiding heeft gegeven tot impotentie in de jaren volgend op het ongeval; dat uit de stukken van het dossier niet blijkt dat hij tegenover de GGDB dat bewijs heeft geleverd;

3.5.4. Overwegende, wat betreft de beweerde tegenstrijdigheid in de geneeskundige verslagen die de GGDB als basis heeft genomen voor zijn besluitvorming, dat verzoeker uit het oog verliest dat de GGDB zijn conclusie niet gebaseerd heeft op een vergelijking van medische verslagen, maar op het ontbreken in alle verslagen -ongeacht de gehanteerde onderzoeksmethode- van enig medisch bewijs van impotentie in de jaren na het oplopen van de schotwonde op 5 september 1944; dat hetzelfde geldt voor wat betreft de verwijzing naar de geboorte van twee kinderen in 1947 en 1949; dat, zo de GGDB dat feit wel als een belangrijke tegenindicatie beschouwt voor het bestaan van impotentie in die jaren, het in ieder geval, als gezegd, niet de beslissende reden is geweest om de aandoening van impotentie te verwerpen;

Overwegende dat de argumentatie van verzoeker de deugdelijkheid van de door GGDB, en met hem de commissie van beroep voor vergoedingspensioenen, gehanteerde motieven niet weerlegt; dat het middel niet gegrond is;

4.1. Overwegende dat verzoeker in het tweede middel de schending van zijn rechten van verdediging aanvoert doordat de GGDB, hoewel terzake niet

gespecialiseerd, niet ingegaan is op zijn uitdrukkelijke vraag om, naar aanleiding van de medische verslagen van de geneesheren LOWENTHAL en DECLERCQ waarin besloten was dat er sprake was van impotentie naar aanleiding van het ongeval uit 1944, hem door specialisten te laten onderzoeken, met het gevolg dat de GGDB die verslagen niet op een wetenschappelijk onderbouwde manier heeft kunnen beantwoorden;

4.2. Overwegende dat de verwerende partij daarop antwoordt wat volgt: ook dit middel betreft de beoordeling van de zaak ten gronde en bijgevolg is het niet ontvankelijk; de commissie van beroep is niet op de vraag van verzoeker tot heronderzoek ingegaan omdat verzoeker reeds driemaal onderzocht was en de GGDB zijn stelling handhaaft dat er geen medisch bewijs bestaat van impotentie in de jaren na de schotwonde; de commissie van beroep kan haar beslissing afdoende motiveren door het bijvallen van de adviezen van de GGDB, die zich heeft laten voorlichten door professor VAN CAMP, uroloog bij het UIA-Antwerpen, die de zaak tienmaal heeft onderzocht en die tevens geantwoord heeft op de hem voorgelegde medische attesten en op de steeds terugkerende kritiek van verzoeker;

4.3. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord stelt dat hij met alle middelen van recht zijn invaliditeit mag bewijzen en derhalve ook welbepaalde medische onderzoeken mag aanvragen zodat het middel wel degelijk ontvankelijk is; dat hij, ten gronde, betoogt dat de GGD het advies van specialisten mag inwinnen en dat in dit geval een bijkomend onderzoek -dat rekening houdt met de inmiddels geëvolueerde technieken- een wetenschappelijk antwoord had kunnen geven op de bevindingen tot dewelke de geneesheren LOWENTHAL en DECLERCQ die hem het laatst hebben onderzocht, hadden besloten; dat hij daar nog aan toevoegt dat de vermelding, door de GGDB, dat het protocol van 24 maart 1998 “een laatste antwoord is betreffende dit dossier”, ontegensprekelijk wijst op een schending van zijn rechten van verdediging;

4.4. Overwegende dat verzoeker in zijn laatste memorie benadrukt dat, aangezien de verslagen van de geneesheren LOWENTHAL en DECLERCQ -die steunen op doorgedreven onderzoeken- dagtekenen van de jaren 1989-1990, de GGDB acht jaar heeft laten verlopen zonder zelf een bijkomend onderzoek uit te voeren of zonder gespecialiseerd advies in te winnen;

4.5.1. Overwegende dat het middel de vraag doet rijzen of de bestreden beslissing, door niet in te gaan op de vraag van verzoeker om een bijkomend onderzoek te laten verrichten, tot stand gekomen is met miskenning van zijn rechten van verdediging; dat dergelijk middel betrekking heeft op de regelmatige totstandkoming van het besluit; dat het ontvankelijk is;

4.5.2. Overwegende dat, op vraag van de kamer van beroep van de GGD, verzoeker in 1988 onderzocht is door de professoren VAN CAMP en VAN NUETEN van de dienst Urologie van het Universitair Ziekenhuis te Antwerpen; dat het verslag van die experts op 15 december 1988 aan de GGDB medegedeeld is; dat verzoeker derhalve, met zijn vraag van 23 juni 1998, andermaal een specialistisch onderzoek uitgevoerd wenste te zien;

4.5.3. Overwegende dat geen reglement de commissie van beroep voor vergoedingspensioenen ertoe verplicht om, wanneer de betrokkene daarom vraagt, de GGD te gelasten het advies in te winnen van andere geneesheren-specialisten; dat de commissie en de GGDB discretionair beslissen of zij met de gegevens die bij hen voorliggen zich voldoende voorgelicht achten om met kennis van zaken een advies of een beslissing te treffen;

4.5.4. Overwegende dat de commissie van beroep in het bestreden besluit duidelijk heeft aangegeven waarom zij het niet nodig vond verzoeker nogmaals geneeskundig te laten onderzoeken, met name omdat hij “reeds drie maal onderzocht is geweest” en omdat uit het protocol van de GGDB van 24 maart 1998 bleek dat

volgens de geneesheren “er geen medisch bewijs bestaat van impotentie in de jaren na de schotwonde”; dat, naar de feiten toe, die overwegingen correct zijn; dat zij ook terdege verantwoorden waarom de commissie niet wenste in te gaan op de vraag van verzoeker; dat, inzonderheid nu de commissie van beroep zich op het standpunt heeft geplaatst dat er geen bewijs bestaat van impotentie in de jaren na het ongeval, de verwijzing naar het feit dat het vorige onderzoek van acht jaar geleden dagtekent en naar de algemene opmerking dat de wetenschap inmiddels geëvolueerd is, voor de commissie van beroep geen reden moesten zijn om een nieuw geneeskundig onderzoek van verzoeker te bevelen; dat het middel niet gegrond is;

5. Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord met toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 7 juli 1997 betreffende de publicatie van de arresten van de Raad van State vraagt "dat de identiteit van de verzoekende partij niet zou worden vermeld bij de publicatie van het arrest van de Raad van State in onderhavige zaak";

Overwegende dat niets zich tegen de depersonalisatie bij de publicatie van het arrest verzet,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

Bij de publicatie van dit arrest wordt de identiteit van de verzoekende partij niet opgenomen.

Artikel 3.

De kosten van het beroep, bepaald op 173,53 euro, komen ten laste van verzoeker.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zevenentwintig januari 2000 en drie, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	L. HELLIN,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	V. WAUTERS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

V. WAUTERS.

J. DE BRABANDERE.